

HEADLINES
RADIO SHOW
 TACKLING FASCINATING MODERN
 CONTROVERSIES FROM
 A HALACHIC PERSPECTIVE
with
DOVID LICHTENSTEIN

School Handbooks

Shiur# 385 | Aug 27th 2022

פרשת שופטים - חודש אלול

כשלא ישיגו את הנעימות שבחורה, מ"מ ניתנה בכפי" שכן צריך להיות חמיד בכל עת ובכל מצב, נוכח הארכנו בנקודה זו באו"ג לשבועות במאמר "עושי דברו" אות ג'. יש לומר שזוהי הכוונה במה שאומרים בחודש אלול ב"לדוד" את הפסוק "שחתי צבית ה' כל ימי חיי", היינו שדוד המלך ביקש מאת ה' שבכל מצב שיהי בו, בין כשה' אור לו, ובין במצב שאין האור מאיר כל כך, שיהי שחתי צבית ה' בכל עת - "כל ימי חיי", ואז כולי האי ואולי יזכה לסקוף הפסוק "לחזות בנועם ה'", ועוד יותר - "לצחר בהיכלו".

א) בתב השל"ה הק' (בפ' זו דרך חיים מוכח מוסר) "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", שמבואר בספר יצירה שהנקבים שבאדם נקראים "שערים", והוא שאמר הכתוב שישפוט האדם את עצמו וישגיח חמיד שלא תהי' שום עבירה באחד מן המקומות, היינו ש"ישפוט בשכל" שיהי' המוח שליט על הלב, יש לפרש "שוטרים" שאף כשאין לו ישוב הדעת, ש"יכפה" עצמו לעשות מה שצריך לעשות, ושחתי צביתו אלו היו במתן תורה, שאמרו "נעשה ונשמע", ששפטו בשכלם שכן נכון לקבל תורה ומצוות, וגם "כפה עליהם הר כגיגית", שהחורה ניתנה בעל כרחם. שאף

ספר מצוות קטן מצוה רכז

להתרחק מדברי שקר דכתיב (שמות כ"ג) מדבר שקר תרחק.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סה עמוד ב

וא"ר אילעא משום ראבר"ש מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום, שנאמר: אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנא שא נא וגו'. ר' נתן אומר: מצוה, שנאמר: ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו'. דבי רבי ישמעאל תנא: גדול השלום, שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו, דמעיקרא כתיב: ואדוני זקן, ולבסוף כתיב: ואני זקנתי.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף כג עמוד ב – דף כד עמוד א

דאמר רב יהודה אמר שמואל: בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, ובאושפיזא.

תוספות מסכת בבא מציעא דף כג עמוד ב

באושפיזא - אם שאלוהו אם קבלוהו בסבר פנים יפות יאמר לא כדפירש רש"י דאמרינן בערכין (דף טז). מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם בערב קללה תחשב לו וא"ת והא אמרינן בברכות (דף נח). אורח טוב אומר כל מה שטרח בעל הבית לא טרח אלא בשבילי וי"ל דהתם מיירי בין בני אדם מהוגנים והכא בין בני אדם שאינם מהוגנים והא דלא חשיב הכא מותר לשנות מפני דרכי שלום כדאמרינן פרק הבא על יבמתו (יבמות דף סה:): משום דהני נמי משום דרכי שלום הן ורגילין יותר מאחרים להכי נקט הני.

פתחי תשובה חושן משפט סימן יח ס"ק ד

ואחד אומר א"י יוסיפו. עיין בתשובת בית יעקב סימן ט"ו שבא בשאלה, שלשה דיינים שישבו בדין ושנים מזכין ואחד דעתו לחייב, אם רשאי המחייב לעשות תחבולה לומר איני יודע כדי שיוסיפו עליהם דיינים, והאריך בזה, ומסיק דאסור לעשות כן. ומביא ראיה מגמרא דסנהדרין דף ח' [ע"ב] ובתוספות שם [ד"ה חוששין], דמבואר דחוששין ללעז בכה"ג שמא יאמרו לפי שלא ידעו הדין הוסיפו עליהם כו', ואף אם הוא ימחול אין בידו למחול כבוד השנים המזכים כו', ע"ש. ועיין בתשובת שבו"י ח"א סימן קל"ח נשאל בכיצא בזה, בחד מרבנן אשר נתמנה לדון עם שני יושבי קרנות, אם יש לו תקנה לבטל הדין המקולקל אשר יצא מידם להסתלק מן הדין, או לומר איני יודע כדי שיוסיפו הדיינים כדי שיצא הדין לאמיתו. והשיב וז"ל, ודאי דשפיר דמי למיעבד הכי כיון דכונתך לש"ש להוציא הדין לאמיתו ע"י שיוסיפו הדיינים, אף על גב דשקורי קא משקרת כי ידעת הדין, מ"מ קיי"ל מותר לשנות מפני השלום ודינא שלמא הוא כו'.

תוספות מסכת בבא מציעא דף כג עמוד ב

במסכת - וא"ת והאמר (קדושין דף ל). ושננתם שיהו דברי תורה מחודדין בפ"ך שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד וי"ל דהיינו דוקא באדם הבא לשאול דין או הוראה או להתלמד אבל הכא שבא לנסותו אם יודע מותר לשנות ולומר לא למדתי זה.